

Kis-Balaton: harminc év után nekiláttak

Zalavár - Augusztus óta munkagépekkel találkozhatnak a kirándulók a Kis-Balatonban. Az európai közösség 85 százalékos támogatásával nettó 3,7 milliárd forintos projekt zajlik itt, egészen 2015-ig.

Zalai Hírlap | 2012. október. 24. szerda | Szerző: Varga Andor

A beruházás célja, hogy úgynevezett rugalmas vízkormányzást tegyen lehetővé a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszeren belül, így növelve például annak Balatont védő víztisztító hatékonyságát.

Elsőre kicsit ijesztő: a Kis-Balaton madárparadicsoma előtt munkagép ágaskodik. Az építők a lehető legkisebb zavarást ígérik. Fotó: Pezzetta Umberto

– Talán a legpesszimistább vízügyi szakember sem gondolta az 1980-as évek elején, hogy több mint 30 évig nem folytatódik az akkor elkezdett építkezés a Kis-Balatonon – fogalmazott a kivitelező konzorciumot vezető zalakarosi Szabadics Zrt. vezérigazgatója, Kovács Tamás, akit ezután a munkálatok befejezésének határidejéről kérdeztünk. – Szokatlanul hosszú a 2015-ig szabott megvalósítási időszak, ám a teljességhez tudni kell, hogy a munkavégzés során a lehető legkisebb mértékben zavarhatjuk a növény- és állatvilág természetes életét. Különös gondossággal kell eljárunk a vegetációs időszakokban, illetve a madarak esetében a fészkelési, költési időszakban. Ezekben a periódusokban a munkavégzést teljes egészében leállítjuk.

Szemponatok

A vezérigazgató elmondta azt is, az állatvilágon túl nagy figyelemmel kell lenniük az előbbire kíváncsi emberekre is: az idegenforgalmi időszakban (mely hozzátehetjük: szinte egybeesik az év építés szempontjából hasznos részével) a turizmus szempontjai is előkelő helyen állnak a sorban.

A régészek is dolgoznak: a képen Gönye András, a megyei múzeum régésztechnikusa. Fotó: Pezzetta Umberto

– Minden év április 28. és szeptember 30. között a Kis- Balaton természeti értékeinek bemutatása jelentős turistaforgalmat vonz – mondta ennek kapcsán a vezérigazgató. – A Balaton Felvidéki Nemzeti Park ebben az időszakban 100-120 szervezett, autóbusszal érkező turistacsoportot, valamint magánszervezésben összesen körülbelül 5000 személyautós, kerékpáros, gyalogos látogatót fogad a területen. A minél harmonikusabb egymás mellett élés érdekében heti rendszerességgel tájékoztatjuk a Nemzeti Park munkatársait a várható munkavégzésünkről, majd hozzájárulást kapunk tőlük ezekhez. A jelentős látogatottság a kivitelezés szervezésében okoz különleges nehézséget, sok területen a munkákat szüneteltetnünk is kell ebben az időszakban.

Víztisztítás

És hogy amikor dolgoznak, milyen munkákat végeznek el a szakemberek? Kovács Tamás úgy kezdte a választ: a feladat három, földrajzilag is jól elhatárolható részre oszlik.

– A Hídvégi-tó az első helyszín, ahol a Zala-folyó úgynevezett rövidrezárásának induló szakasza van, s az ehhez szükséges létesítményeket építjük – mondta a szakember. – Itt hozunk létre egyébként egy hallépcsőt is, aminek az lesz a feladata, hogy vízi élőlények számára átjárhatóvá tegye a két tározót, avagy összekösse az élő és a szaporodó helyeket. Aztán az Ingói-berek következnek, ahol a munkálatok kettős célt szolgálnak. Egyrészt a tervezett rugalmas vízkormányzással szabályozni a víz útját a Fenéki-tóban, csökkenteni az Ingói-berek terhelését, a Hídvégi-tóból érkező vízmennyiséget megosztani az Ingói-, és a Zimányiberek között. Ki kell elégíteni azt az igényt, hogy az Ingói-berek a jövőben csak szélsőséges helyzetben, például árvíz esetén vegyen részt a vízelvezetésben, de ugyanakkor a berek élővilágának vízigényét minden időben, lehetőleg korlátozás nélkül ki lehessen elégíteni. E célok elérése érdekében a berekben műtárgyak épülnek. A másik cél a Zala belső rövidrezárása, úgy, hogy a Hídvégi-tó megkerülésével érkező víz a meglévő Zala meder egy szakaszán, és egy, az Egyesített övcsatornával párhuzamosan épülő új csatornán keresztül legyen átvezethető a Fenéki-tavon.

Beavatkozni

A munkálatok harmadik „földrajzi egysége” pedig a Fenéki-tó létesítményeihez kapcsolódik. A szabályozás célja, hogy a Zala által szállított víz természetes tisztítása megtörténjen, a Balaton és a Fenéki-tó közt a vízi élőlények számára az átjárhatóságot biztosítsák, illetve a Keszthely-Hévízi belvív-öblözet déli és középső területét leválasszák a lápról. S hogy mi lesz a rugalmas vízkormányzás haszna?

A munkaterület tisztítása. Fotó: Pezzetta Umberto

– Műtárgyak, és zsilipek segítségével, monitoring rendszer adatai alapján lehet majd szabályozni a víz útját – válaszolt Kovács Tamás. – Ennek eredményeként a vízvédelmi rendszer maximális hatékonysággal tud működni, a Balatonba a lehetőség szerinti legjobb minőségű víz kerül. Mindemellett a tározók kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű élő rendszerének a vízigénye is kielégíthető, ugyancsak szabályozottan. Lehetőség nyílik akár arra is, hogy ökológiai szempontból negatív folyamatokba a szakemberek beavatkozzanak. A célokat a rendszer csak úgy tudja biztosítani, hogy megvalósulnak a rugalmas üzemeléshez szükséges létesítmények, szabályozhatóvá válik a Fenéki-tóban a víz útja, és lehetőség lesz arra, hogy a Zala vize a tározók teljes, vagy részleges megkerülésével közvetlenül a Balatonba jusson.

Cölöpöznek

A tavaszi szerződéskötés után elindult, s az év végére elkészül a tervezés. A konkrét kivitelezésben pedig ezekben a napokban már zajlanak a szerkezetépítési munkák is: munkagödröket hoznak létre és cölöpöznek.

Tízzelel kevesebb munkanélküli

A projekt nemcsak a Szabadics Zrt. (és az alvállalkozók) már meglévő munkaerejének ad feladatot, a karosi társaság ugyanis vállalta, hogy a beruházás teljes időszakában tíz munkanélkülit alkalmaz a Kis-Balatonnál. Ahol pedig van feladat bőven, hiszen a tereprendezés, és a nagy tömegű földmunkák éppen csak elkezdődtek: október 10-ig a szerződésben vállalt munkák mintegy tizedét végezték el. Később őszesen körülbelül 3200 köbméter vasbeton-, illetve 145 tonna zsilip elzáró acélszerkezet megépítése vár a kivitelezőkre.
